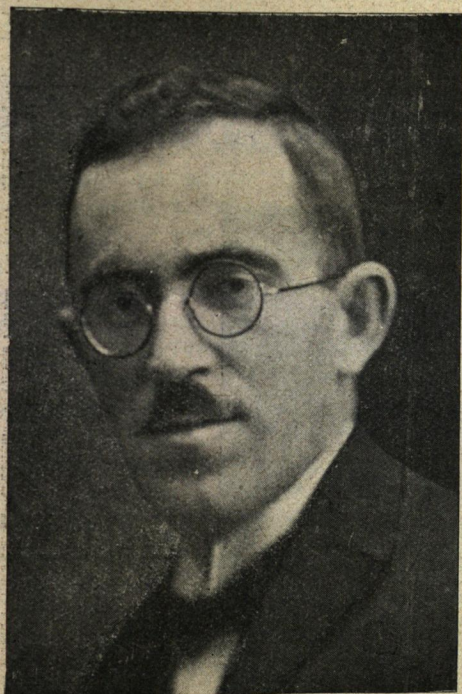

Василь Захариев

БЪЛГАРСКОТО ИЗКУСТВО ВЪ СЛЕДОСВОБОДИТЕЛНАТА ЕПОХА

ВАСИЛЬ ЗАХАРИЕВЪ

Роденъ въ Самоковъ на 8/21 юний 1895 г. Свършилъ Художествено-индустриалното училище въ София и Академията за графически изкуства въ Лайпцигъ. Сега е редовенъ преподавателъ по стилизация и графически изкуства въ Художествената академия въ София. Като членъ на д-во „Родно изкуство“ участвувалъ въ редъ дружествени изложби. Въ чужбина участвувалъ въ следните изложби: презъ 1926 г. въ българската изложба въ Прага, презъ 1927 г. въ II Международна художествена изложба въ Фиуме—Италия и въ изложбата на художниците графици въ Загребъ, презъ 1928 г. въ XVI Международна художествена изложба въ Венеция, презъ 1929 г. въ I изложба на славянски Ex-Libris-и въ Загребъ. Работи въ областта на декоративното изкуство и графиката.

Нашето младо изкуство, все още лутаще се съ плахи стъпки, крие задъ себе си вѣковни традиции.

Следъ непрестанните набѣги на варварски орди, които кръстосвали земята ни и оставяли следъ себе си купища димящи руини, следъ тежко вѣковно

политическо и духовно робство, малкото оскъдни паметници, достигнали до насъ, сж красноречиви документи за нѣкогатаната висока култура и творческия гений на нашия народъ.

Изследването на руините на величествените царски дворци и църкви въ Абоба, Плиска и Преславъ, монументалния Мадарски конникъ съ неговия загадъченъ надписъ, старобългарското златно съкровище отъ Nagy Szent Miklos, ни изпълватъ съ истинска гордостъ.

Освенъ архитектурни и скулптурни фрагменти, нѣколко оловни печати и жалки останки на богатата керамична украса на манастиря „Св. Пантелей“ въ Патлейна, до насъ не сж достигнали други документи за изкуството на първото българско царство, за декоративната украса на царските дворци, църкви, домове, за тяхната резбарска и златарска работа.

При второто българско царство, особено къмъ XIII и XIV в., изкуството отбелязва високо процъвтване. Отъ тази епоха имаме сравнително повече и по-добре запазени и проучени паметници. Прекрасните високо художествени боянски стенописи, датиращи отъ 1259 год. които предшествуватъ ранниятъ италиански ренесансъ и по експресивност не отстъпватъ на работите на първите художници отъ „треченто“, говорятъ за едно напреднало съ уяснени задачи изкуство. Стенописите въ църквата „Св. Петъръ и Павелъ“ въ Търново допълнятъ това впечатление.

Изкуството на тази епоха има преди всичко чисто религиозенъ характеръ. Наредъ съ религиозните стенописи се срещатъ конвенционално нарисувани образи на ктитори. Въ тѣзи индивидуализирани портрети трѣбва да се търси началото на свѣтското изкуство у насъ.

Великолепните ктиторски образи на царъ Константинъ—Асенъ и царица Ирина и на севастократора Калоянъ съ Десислава, въ Бояна, притежаватъ голѣми живописни и стилни достоинства. Къмъ тѣхъ трѣбва да се прибавятъ други нѣколко ктиторски портрети отъ по-късна дата, които сжко така иматъ дъл-